

ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ХІМІЇ ТА ФАРМАКОГНОЗІЇ
СИЛАБУС

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	ФІТОТЕРАПІЯ				
Освітньо-професійна програма	Фармація				
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)				
Ступінь вищої освіти	Бакалавр				
Галузь знань	22 Охорона здоров'я				
Спеціальність	226 Фармація, промислова фармація				
Форма навчання	Денна, заочна				
Формат навчальної дисципліни	Вибіркова				
Мова викладання	Українська				
Рік навчання	3 рік				
Обсяг навчальної дисципліни	3,5 кредити / 105 годин				
	Форма навчання	Кількість годин			
		Лекції	Практичні	Самостійна робота	МК
	Денна	12	32	57	4
	Заочна	4	8	76	2
Контрольні заходи	<i>Вхідний контроль знань</i> – на практичному першому занятті <i>Поточний контроль</i> – на кожному практичному занятті <i>Модульний контроль (МК)</i> – по завершенню кожного модуля				
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний (викладання лекцій з використанням мультимедійних презентацій; словесні: лекція, бесіда; · наочні: зразки лікарської рослинної сировини); репродуктивний метод (відтворення знань під час усного опитування; закріплення знань під час виконання практичної роботи; проміжний і підсумковий контроль знань); · самостійна робота студентів з осмислення й засвоєння нового матеріалу.				
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Лабораторія фармакогнозії з достатнім забезпеченням обладнанням, зразками ЛРС, довідковою літературою. Мультимедійне обладнання				
Лінк на дисципліну	Сайт дистанційних технологій освіти Фахового коледжу НФаУ (Moodle) https://pharmagram.nuph.edu.ua/course/view.php?id=254				
Кадрове забезпечення	Викладачі циклової комісії фармацевтичної хімії та фармакогнозії: Прокопенко Тіна Сулейманівна , доцент, к. фарм. н, спеціаліст вищої кваліфікаційної, викладач-методист Рудакова Ольга Володимирівна , спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, старший викладач				
Контакти	college@nuph.edu.ua				
Навчальні заняття та консультації	За розкладом				

Анотація навчальної дисципліни

Фітотерапія надає майбутнім бакалаврам можливості не тільки засвоїти основні теоретичні аспекти фітотерапії та узагальнити отримані в процесі навчання знання про лікарські рослини і засоби рослинного походження, а й набути практичних навичок з їх використання для профілактики та в комплексному лікуванні на різних етапах захворювання. Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фітотерапія» є вивчення лікарських властивостей рослин, сировини рослинного і тваринного походження та продуктів їх переробки. Незважаючи на те, що високий рівень розвитку сучасної хімії надає можливості виготовляти різноманітні високоефективні синтетичні лікарські засоби, сучасна медицина доволі часто використовує засоби рослинного походження. У сучасній медицині значення фітотерапії постійно зростає, що зумовлено, незначною токсичністю і біологічною безпечністю для організму більшості рослинних засобів, а також специфічними особливостями їх активності.

Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Фітотерапія» є формування у майбутніх працівників фармацевтичної галузі фахових компетентностей раціонального використання лікарських рослин та лікарської рослинної сировини при лікуванні різних захворювань та застосування сировини тваринного походження (мед, прополіс, перга, маточне молочко та інші), які є необхідними як у професійній діяльності майбутнього фармацевта, так і у побутових щоденних ситуаціях для профілактики та лікування різних захворювань.

Компетентності

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Здатність спілкуватися державною та іноземною мовою як усно, так і письмово.

Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Здатність приймати обґрунтоване рішення.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність використовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти України, дотримуватися положень та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з вимогами санітарно-гігієнічних норм, охорони праці та безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки.

Здатність застосовувати в практичній діяльності фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, розуміти соціальні наслідки професійної діяльності, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах поведінки відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України.

Здатність проводити інформаційно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширення захворювань, популяризації здорового способу життя та покращення його якості.

Здатність надавати фармацевтичну допомогу (послугу) споживачам.

Здатність ідентифікувати, систематизувати, досліджувати лікарську рослинну сировину в залежності від хімічного складу біологічно активних речовин та фармакотерапевтичної групи.

Програмні результати навчання

Здійснювати соціальну та професійну діяльність на основі розуміння своїх прав і обов'язків як члена суспільства, усвідомлення цінностей громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Проводити професійну діяльність, базуючись на загальних цінностях та досягненнях суспільства, на основі розуміння місця фармації у загальній системі знань та розвитку суспільства, техніки і технологій, з урахуванням її значущості для здоров'я людини та розуміння соціальних наслідків професійної діяльності.

Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності

Застосовувати знання державної та однієї з іноземних мов (навички усної комунікації іноземною мовою, аналіз текстів фахової направленості та переклад іншомовних інформаційних джерел) з метою забезпечення ефективності ділової комунікації.

Використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології та інформаційно-пошукові системи для вирішення складних спеціалізованих практичних задач у сфері професійної діяльності.

Обирати оптимальні методи та способи розв'язання складних спеціалізованих задач в сфері фармацевтичної діяльності, оцінювати їх ефективність у контексті вирішення професійної проблеми.

Встановлювати та підтримувати ділові комунікації між учасниками сфери професійної діяльності (колегами, лікарями, пацієнтами, споживачами тощо), з метою налагодження діалогу, порозуміння та досягнення очікуваного результату.

Використовувати знання, уміння та навички, які дозволять адаптуватися до можливих змін у професійній діяльності та мінливих умов праці, професійно діяти в новій ситуації.

Виконувати професійні завдання з гарантією забезпечення якості їх виконання та критично оцінювати результати роботи.

Застосовувати знання вимог нормативно-правових актів України, положень та рекомендацій належних фармацевтичних практик в процесі професійної діяльності.

Проводити професійну діяльність з дотриманням вимог санітарно-гігієнічних норм, охорони праці та безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки.

Проводити професійну діяльність на засадах дотримання принципів фармацевтичної етики та деонтології.

Пропагувати здоровий спосіб життя з метою збереження та відновлення фізіологічних, психологічних функцій, оптимальної працездатності, соціальної активності, поширювати інформацію щодо профілактики захворювань та небезпеки безвідповідального самолікування.

Використовувати фахову термінологію.

Консультувати споживачів аптечних послуг, дотримуючись принципів фармацевтичної опіки, обґрунтовувати доцільність вибору лікарського препарату, лікарської рослинної сировини та лікарської форми, з метою забезпечення ефективного і безпечного їх застосування.

Демонструвати знання анатомічних, хімічних ознак та хімічного складу лікарських рослин та лікарської рослинної сировини, які необхідні для діагностики їх в природному середовищі і використанні з лікувальною метою та при приготуванні різних видів лікарських засобів в умовах аптеки та фармацевтичного виробництва.

Знання та вміння після опанування дисципліни

Знати:

- фахову термінологію;
- принципи організації фармацевтичної допомоги різним групам населення та категоріям хворих;
- основи фармацевтичної етики та деонтології;
- приналежність лікарських засобів до певних фармакологічних груп, основні показання та протипоказання до застосування; види взаємодії лікарських засобів і види несумісності, особливості фармакокінетики і фармакодинаміки лікарських засобів;

- анатомічні, морфологічні ознаки та хімічний склад лікарських рослин та лікарської рослинної сировини, які необхідні для їх діагностики в природному середовищі і використанні з лікувальною метою;
- номенклатуру лікарських рослин, лікарської рослинної сировини, лікарських зборів і лікарських засобів рослинного та тваринного походження, які офіційно дозволені для використання в медичній практиці;
- принципи та правила складання лікарських зборів та чаїв.

Вміти:

- використовувати професійні знання та практичні навички в сфері професійної діяльності;
- ідентифікувати лікарську рослинну сировину; інформувати населення про основні характеристики лікарських рослин та застосування лікарської рослинної сировини;
- складати збори з лікарської рослинної сировини, враховуючи особливості взаємодії компонентів збору між собою і фармацевтичними препаратами, які приймає пацієнт;
- обирати фітозасіб для лікування пацієнта в залежності від особливостей його організму, віку, характеру супутньої патології, алергологічного анамнезу та медикаментозної терапії;
- проводити фармацевтичне консультування хворих з питань фітотерапії розповсюджених захворювань;
- дотримуватись етичних і деонтологічних принципів взаємовідносин у професійній діяльності;
- використовувати інформаційно-комунікативні технології в сфері професійної діяльності.

Структура навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи фітотерапії, фітотерапія захворювань.

Змістовий модуль 1 Загальна фітотерапія, фітотерапія захворювань.

1. Предмет, задачі фітотерапії та основні принципи фітотерапії.
2. Історія розвитку фітотерапії. Етапи виникнення фітотерапії.
3. Хімічний склад лікарської рослинної сировини. Класифікація.
4. Правила заготівлі та зберігання ЛРС.
5. Офіційні збори та фітопрепарати Державного реєстру.
6. Отруйні та сильнодіючі рослин. Діагностика отруйних та сильнодіючих рослин.
7. Макро- і мікроелементи у лікуванні хвороб людини. Вітаміни, їх роль у лікуванні людини. Сільськогосподарчі їстівні рослини в фітотерапевтичній практиці.
8. Фітотерапія в комплексному лікуванні хворих із патологією дихальної системи.
9. Фітотерапія в комплексному лікуванні хворих із патологією серцево-судинної системи.
10. Фітотерапія в комплексному лікуванні хворих із патологією нирок і сечовивідних шляхів.
11. Фітотерапія в комплексному лікуванні хворих у гінекології.

Модуль 2. Фітотерапія захворювань.

Змістовий модуль 2. Фітотерапія захворювань.

12. Дієтичні добавки рослинного походження (ДД).
13. Пробіотики.
14. Фітотерапія в дерматології та косметології.
15. Фітотерапія в комплексному лікуванні хворих із патологією органів травлення.
16. Фітотерапія в комплексному лікуванні хворих із деякими ендокринними розладами та алергічними захворюваннями.
17. Фітотерапія в комплексному лікуванні хворих у стоматології.
18. Фітотерапія в комплексному лікуванні хворих у дерматології та косметології.

Пререквізити

Латинська мова, органічна хімія, фармацевтична ботаніка, фармакогнозія, валеологія, анатомія та фізіологія людини, біологія з основами генетики, фармакологія, технологія ліків, основи мікробіології

Постреквізити																					
Фармацевтична опіка, військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій, організація економіки фармації, інформаційних технологій у фармації, практики з технології ліків та організації економіки фармації, основи практичної косметології																					
Система оцінювання навчальної дисципліни																					
Оцінювання за 100-бальною шкалою:				МК проводиться у письмовій формі																	
Кількість балів	Min	max																			
за модуль	60	100																			
поточну діяльність	36	60																			
модульний контроль	24	40																			
Розподіл балів з дисципліни																					
Модуль 1. Основи фітотерапії, фітотерапія захворювань.																					
Поточний контроль (в тому числі самостійної роботи)				Сума балів	МК 1	Загальна сума балів															
Змістовий модуль 1																					
ПЗ 1	ПЗ 2	ПЗ 3	ПЗ 4																		
max 15	max 15	max 15	max 15	min 36 max 60	min 24 max 40	min 60 max 100															
Модуль 2. Фітотерапія захворювань.																					
Поточний контроль (в тому числі самостійної роботи)				Сума балів	МК 2	Загальна сума балів															
Змістовий модуль 2																					
ПЗ 5	ПЗ 6	ПЗ 7	ПЗ 8																		
max 15	max 15	max 15	max 15	min 36 max 60	min 24 max 40	min 60 max 100															
Загальна кількість балів з дисципліни визначається як середня арифметична за модулі на які структурована дисципліна. Отриманий результат конвертується в оцінку за недиференційованою шкалою.																					
<table><tr><td colspan="3">Оцінка за шкалою закладу освіти</td></tr><tr><td></td><td>Мін. бал</td><td>Макс. бал</td></tr><tr><td colspan="3">Недиференційована шкала</td></tr><tr><td>Зараховано</td><td>60</td><td>100</td></tr><tr><td>Не зараховано</td><td>0</td><td>59</td></tr></table>							Оцінка за шкалою закладу освіти				Мін. бал	Макс. бал	Недиференційована шкала			Зараховано	60	100	Не зараховано	0	59
Оцінка за шкалою закладу освіти																					
	Мін. бал	Макс. бал																			
Недиференційована шкала																					
Зараховано	60	100																			
Не зараховано	0	59																			
Критерії оцінювання навчальних досягнень																					
зараховано 90-100	Здобувач освіти твердо засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок. Виконано 90-100% завдань із дотриманням вимог.																				
зараховано 74-89	Здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, оперує поняттями, логічно викладає матеріал, але допускає незначні неточності, недостатньо повно уявляє можливості використання знань з метою формування, зміцнення та збереження здоров'я різних груп населення. Робить висновки, але особисту позицію не обґрунтовує, має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і помилок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного. Пропагує набуті знання та навички, застосовує їх у повсякденному житті як елементи оздоровчої системи чи компоненти здорового способу життя. Виконано 74-89% завдань із дотриманням вимог.																				

зараховано 60-73	Здобувач освіти в основному опанував теоретичні знання навчальної дисципліни, демонструє фрагментарні знання; частково відтворює навчальний матеріал в галузі здоров'я людини; потребує додаткових запитань, допускає значні помилки у відповіді, за допомогою викладача або за інструкцією застосовує набуті знання на практиці. Відповіді не логічні. Власні висновки не робить. Виконано 60-73% завдань. Не дотримується вимог при виконанні завдань.
не зараховано 0-59	Здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах і рекомендованій літературі, відсутні наукове та логічне мислення, відповіді не структуровані, не володіє фармацевтичною термінологією. Виконано не більше 59% завдань. Не дотримується вимог при виконанні завдань.

Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Рекомендована література

Основна

1. Солодовниченко Н.М., Журавльов М.С., Ковальов В.М. Лікарська рослинна сировина та фітопрепарати. Посібник з фармакогнозії з основами біохімії лікарських рослин. - Х.: Вид. НФаУ «Золоті сторінки», 2001. – 412 с.
2. Сучасна фітотерапія : навч. посіб. / С. В. Гарна, І. М. Владимірова, Н. Б. Бурд та ін. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2016. – 580 с.
3. Державна Фармакопея України. 1-е вид. - Х.: РІРЕГ, 2001 – 556 с.

Допоміжна

1. Наказ МОЗ № 1114 від 19.12.2013 “Про затвердження гігієнічних вимог до дієтичних добавок”

Інформаційні ресурси

1. Державний реєстр лікарських засобів України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.drlz.kiev.ua/>
2. МОЗ України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://moz.gov.ua/>
3. Кафедра фармакогнозії НФаУ. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://gnosy.nuph.edu.ua/>
4. Кафедра ботаніки НФаУ. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://botany.nuph.edu.ua/?lang=ru>
5. Кафедра косметології та ароматології НФаУ. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://cosmar.nuph.edu.ua/>
6. Наукова бібліотека НФаУ. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://nuph.edu.ua/naukova-biblioteka/>
7. Наукова бібліотека ХНМУ. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://libr.knmu.kharkov.ua>

Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність передбачає сумлінне та вчасне виконання обов'язків здобувача освіти, зокрема відвідування аудиторних занять, дотримання графіків і дедлайнів навчального плану та програми, толерантне й шанобливе ставлення до всіх учасників освітнього процесу. Проявами порушення морально-етичних принципів поведінки суб'єктів освітнього процесу є списування, у тому числі через посередництво мобільного Інтернету; використання у власній праці чужих матеріалів без посилань; представлення матеріалів, узятих з Інтернету як власних здобутків.

Діяльність здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Фахового коледжу НФаУ» ПОЛ А2.4-69-029 (<https://bit.ly/3vqIIBR>)

Розробники:

Т.С. Прокопенко, доцент, к. фарм. н, спеціаліст вищої кваліфікаційної, викладач-методист

О.В. Рудакова, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, старший викладач

Розглянуто та ухвалено на засіданні циклової комісії фармацевтичної хімії та фармакогнозії

Протокол від «25» серпня 2022 року № 1

Голова

В.В. Берестова

Гарант освітньої програми

Т.С. Прокопенко, доцент, к. фарм. н, спеціаліст вищої кваліфікаційної, викладач-методист